

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ
W WADOWICACH GÓRNYCH
za 2016 r.**

Spis treści:

- I. Wstęp
- II. Struktura i zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych
- III. Budżet Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych
- IV. Zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych
 1. Pomoc Społeczna
 - 1.1. Ustawa o pomocy społecznej
 - 1.2. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
 - 1.3. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
 - 1.4. Ustawa o systemie oświaty
 - 1.5. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
 - 1.6. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych
 - 1.7. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
 - 1.8. Ustawa o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego
 - 1.9. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
 - 1.10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego
 2. Świadczenia Rodzinne
 - 2.1. Ustawa o świadczeniach rodzinnych
 - 2.2. Ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
 - 2.3. Świadczenie rodzicielskie
 - 2.4. „Złotówka za złotówkę”
 3. Fundusz Alimentacyjny
 - 3.1. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
 - 3.2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych
 4. Karta Dużej Rodziny
 5. Świadczenie wychowawcze
- v. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 930 z późn.zm.) „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy całoroczne sprawozdanie z działalności oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych jest samodzielną jednostką organizacyjną gminy, nie posiadającą osobowości prawnej, utworzoną na podstawie Uchwały Nr XIII/41/90 Rady Gminy w Wadowicach Górnych z dnia 27 kwietnia 1990r. w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych realizuje zadania wynikające m. in. z:

1. **Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej** (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 930 z późn.zm.);
2. **Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 1390);
3. **Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 575 z późn.zm.);
4. **Ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych** (tj. Dz. U. z 2016r. poz.1518 z późn.zm.);
5. **Ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 169 z późn.zm.);
6. **Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów** (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 162 z późn.zm.);
7. **Ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty** (tj. Dz. U. z 2016r., poz.. 1943 z późn.zm.);
8. **Ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny** (Dz. U. z 2016r. poz. 785 z późn.zm.)
9. **Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci** (Dz. U. z 2016r. poz. 195 z późn. zm.);
10. **Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** (tj. Dz. U. z 2016r., poz. 1793 z późn.zm.);
11. **Ustawa z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych** (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 963 z późn.zm.);
12. **Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego** (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 546 z późn.zm.);

13. **Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 487 z późn.zm.);
 14. **Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy** (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 645 z późn.zm.);
 15. **Ustawa z dnia 24 stycznia 1991r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego** (tj. Dz. U. z 2016r. poz. 1255);
- a także innych ustaw i aktów wykonawczych, które nakładają obowiązek realizacji zadań w nich zawartych na ośrodki pomocy społecznej.

Celem działania Ośrodka jest organizacja i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy, a w szczególności:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości;
- wsparcie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

II. STRUKTURA I ZATRUDNIENIE W GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W WADOWICACH GÓRNYCH

Do realizacji zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych wyróżnia się następujące działy:

- dział finansowo – organizacyjny;
- dział pomocy środowiskowej i świadczeń;
- dział świadczeń rodzinnych.

W skład Ośrodka wchodzi następujące stanowiska pracy:

- kierownik Ośrodka,

- główny księgowy - 1 etat,
- pracownik do obsługi administracyjnej - ½ etatu,
- pracownicy socjalni - 4 etaty,
- stanowiska pracy ds. świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych - 1 i ½ etatu,
- stanowisko pracy ds. świadczeń wychowawczych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych obejmuje swoim zasięgiem cały teren gminy tj. 13 sołectw, w których zamieszkuje 7 619 mieszkańców zameldowanych na stałe w tym 3 787 kobiet i 3 832 mężczyzn. (stan na 31.12.2016r.)

Pracownicy socjalni mają przydzielone rejony:

Lp.	Imię i nazwisko pracownika	Zajmowane stanowisko	Miejscowości
1.	Krystyna Płatek	starszy pracownik socjalny	Izbiska, Wampierzów, Zabrze
2.	Renata Żelazko	starszy specjalista pracy socjalnej	Jamy, Kosówka, Wadowice Dolne
3.	Ewa Lelakowska	starszy pracownik socjalny	Wierzchowiny, Wadowice Górne, Kawęczyn
4.	Aneta Midura	starszy pracownik socjalny	Wola Wadowska, Przebendów, Piątkowiec, Grzybów

W 2016r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych na umowę zlecenie zatrudnieni byli:

- psycholog
- 2 asystentów rodziny
- informatyk
- terapeuta
- 2 opiekunki środowiskowe

III. BUDŻET GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WADOWICACH GÓRNYCH

W 2016r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych wydatki związane z realizacją zadań i utrzymaniem Ośrodka wyniosły:

Ogółem: 9 002 413,59 zł w tym:

- dotacja z budżetu państwa: 8 322 114,05 zł
- środki własne gminy: 680 299,54 zł

➤ **Pomoc społeczna:**

Ogółem: 622 270,71 zł w tym:

- dotacja z budżetu państwa: 409 033,33 zł
- środki własne gminy: 213 237,38 zł

➤ **Pomoc stypendialna dla uczniów o charakterze socjalnym**

Ogółem: 109 348,69 w tym:

- dotacja z budżetu państwa: 87 478,95zł
- środki własne gminy: 21 869,74 zł

z tego:

- stypendia szkolne: 105 395,69 zł
- zasiłki szkolne: 3 953,00 zł

➤ **Świadczenia rodzinne:**

Ogółem: 2 889 702,06 w tym:

- dotacja z budżetu państwa: 2 874 775,87 zł
- środki własne gminy: 14 926,19 zł

➤ **Świadczenia z funduszu alimentacyjnego:**

Ogółem: **125 980,00 zł w tym:**

- dotacja z budżetu państwa: 125 980,00zł
- środki własne gminy: 0,00zł

➤ **Świadczenia wychowawcze (500+):**

Ogółem: **4 722 616,62 zł w tym:**

- dotacja z budżetu państwa: 4 722 616,62 zł
- środki własne gminy: 0,00 zł

➤ **Pieczą zastępczą:**

Ogółem: **41 466,40 zł w tym:**

- dotacja z budżetu państwa: 20 449,80 zł
- środki własne gminy: 21 016,60 zł

➤ **Karta Dużej Rodziny:**

Ogółem: **163,48 zł w tym:**

- dotacja z budżetu państwa: 163,48 zł
- środki własne gminy: 0,00 zł

IV. ZADANIA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WADOWICACH GÓRNYCH

1. Pomoc społeczna

1.1. Ustawa o pomocy społecznej

Zgodnie z art. 7 w/w ustawy, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

1. ubóstwa;
2. sieroctwa;
3. bezdomności;
4. bezrobocia;
5. niepełnosprawności;
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby;
7. przemocy w rodzinie;
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
9. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
10. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo - wychowawcze;
11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
13. alkoholizmu lub narkomanii;
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje jeżeli spełnione są następujące kryteria dochodowe:

- **na osobę samotnie gospodarującą - 634zł**
- **na osobę w rodzinie - 514zł**

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z w/w problemów.

Ubiegając się o pomoc w ramach rządowego programu wieloletniego „**Pomoc państwa w zakresie dożywiania**” dochód na osobę w rodzinie lub dochód osoby samotnie gospodarującej nie może przekroczyć **150% w/w kryterium dochodowego** przy

jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z problemów wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Przy przeliczaniu przyjmuje się **dochody netto z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku**. W przypadku utraty dochodu przyjmuje się dochody z miesiąca złożenia wniosku.

Miesięczny dochód z 1 ha przeliczeniowego użytków rolnych gospodarstwa rolnego wynosi 288zł

Gmina obowiązana jest zgodnie z przepisami ustawy do wykonywania zadań własnych, własnych o charakterze obowiązkowym i zleconych z zakresu administracji rządowej.

Do zadań własnych z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym, realizowanych przez gminę należy (art. 17 ust 1):

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 2) sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osób bezdomnych i innych osób nie mających dochodu i możliwości ubezpieczenia się na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- 14) dożywianie dzieci;
- 15) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 16) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;

- 17) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 18) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej wojewodzie, również w wersji elektronicznej;
- 19) utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników;
- 20) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 21) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy (art. 17 ust 2):

- 1) przyznawanie i wypłacanie specjalnych zasiłków celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 6) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy (art. 18 ust 1):

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłuską żywnościową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
- 6) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

ŚWIADCZENIAMI Z POMOCY SPOŁECZNEJ SĄ:

I. Świadczenia pieniężne:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy,
- specjalny zasiłek celowy.

II. Świadczenia niepieniężne:

- praca socjalna,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- pomoc rzeczowa,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE:

Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Osoba niezdolna do pracy z tytułu wieku to osoba, która osiągnęła wiek emerytalny zgodnie z *ustawą z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* t. j. D. U. z 2016r. poz. 887 z późn. zm.)

Osoba całkowicie niezdolna do pracy, to osoba zaliczona do I lub II grupy inwalidów lub legitymująca się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Zasiłek wypłacany jest w wysokości różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem osoby w przypadku osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowym na osobę w rodzinie, a dochodem na osobę w przypadku osoby w rodzinie. Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 604,00 zł miesięcznie, minimalna - 30,00 zł miesięcznie.

Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby (z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418,00 zł miesięcznie i niższa niż 20,00 zł),
- w przypadku rodziny do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Zgodnie z art. 38, ust.3 ustawy o pomocy społecznej kwota zasiłku okresowego nie może być niższa, niż 50% różnicy pomiędzy:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Zasiłek celowy

Zasiłek celowy wypłacany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej i może być przeznaczony między innymi na:

- koszty zakupu żywności, leków, leczenia,
- zakup opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego,
- drobne remonty i naprawy w mieszkaniu,
- koszty pogrzebu.

Osobom bezdomnym oraz innym osobom, nie mającym dochodu czy możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia może zostać przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy może być również przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku:

- zdarzenia losowego,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W tych przypadkach pomoc może być przyznana niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy

Specjalny zasiłek celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe.

Jego wysokość nie może przekroczyć odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Praca socjalna

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

Praca socjalna jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, w którym opracowuje się ocenę sytuacji osoby/rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Co ważniejsze, narzędzie to określa także uprawnienia oraz zobowiązania stron (pracownika socjalnego i osoby/rodziny ubiegającej się o pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań. Tak, więc odmowa zawarcia lub nie dotrzymanie postanowień kontraktu przez osobę/rodzinę może stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub też wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Składki na ubezpieczenie zdrowotne są opłacane zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu zdrowotnym, ustawą o pomocy społecznej oraz o świadczeniach rodzinnych. Świadczenia te przysługują osobom pobierającym zasiłek stały, jeżeli nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu.

Pomoc rzeczowa

Taka forma pomocy polega np. na zakupie odzieży, obuwia, żywności czy też niezbędnego sprzętu, opału itp. w sytuacji, gdy zachodzi prawdopodobieństwo zmarnotrawienia środków finansowych lub gdy osoba nie ma możliwości ich zakupić (chora, leżąca).

Poradnictwo specjalistyczne

Ta forma pomocy (szczególnie poradnictwo prawne, psychologiczne oraz rodzinne) jest świadczona osobom/rodzinom, mającym trudności lub wykazującym potrzebę wsparcia w rozwiązaniu swoich problemów życiowych bez względu na posiadany dochód.

Interwencja kryzysowa

Jest to zespół interdyscyplinarnych działań, jakie są podejmowane na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Głównym celem jest przywrócenie równowagi psychicznej oraz umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a tym samym zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Tą formą wsparcia obejmuje się osoby/rodziny bez względu na posiadany dochód.

W ramach tej pomocy udziela się natychmiastowego, specjalistycznego wsparcia psychologicznego, a w zależności od potrzeb poradnictwa socjalnego lub prawnego, natomiast w sytuacjach uzasadnionych schronienia do 3 miesięcy.

Schronienie, posiłek i niezbędne ubranie

Udzielanie schronienia następuje poprzez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych, a także w innych miejscach do tego przeznaczonych. Przyznanie niezbędnego ubrania polega na dostarczeniu osobie potrzebującej bielizny, odzieży oraz obuwia, odpowiedniego do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku. Wsparcie w postaci jednego gorącego posiłku przysługuje osobie, która własnym staraniem nie jest sobie w stanie go zapewnić.

Pomoc w postaci gorącego posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150 % kryterium dochodowego.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje GOPS o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku. Przyznanie takiej formy pomocy odbywa się bez wydania decyzji administracyjnej oraz bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego. W takich przypadkach dyrektorzy szkół i przedszkoli zobowiązani są do podjęcia działań zmierzających

do jak najszybszego ustalenia okoliczności uzasadniających wydanie decyzji administracyjnej, przynajmniej dziecku gorący posiłek. Pracownik socjalny GOPS dokonuje ustaleń i podejmuje działania w kierunku wydania decyzji administracyjnej.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy ze strony innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje ta forma wsparcia.

Ponadto ta forma pomocy może być przyznana osobie, która wymaga wsparcia innych osób, a rodzina oraz wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie są w stanie takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w:

- zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych,
- opiece higienicznej,
- pielęgnacji oraz zapewnieniu kontaktów z otoczeniem.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając usługi opiekuńcze ustala ich zakres, okres oraz miejsce, w którym mają być świadczone.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze, to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb, które wynikają z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności. Ten typ usług świadczony jest przez osoby mające specjalistyczne przygotowanie.

Pobyty w Domu Pomocy Społecznej

Osobie, która wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych - a małżonek oraz rodzina nie są w stanie jej udzielić - przysługuje prawo do umieszczenia w DPS.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej zobowiązane są do współdziałania z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, odmowa zawarcia kontraktu socjalnego, niedotrzymywanie jego postanowień, nieuzasadniona odmowa podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej przez osobę bezrobotną lub nieuzasadniona odmowa podjęcia lub przerwania szkolenia, stażu, pracy lub nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej;

Niewyrażenie zgody na przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez osoby lub rodziny ubiegające się o świadczenia z pomocy społecznej stanowi podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej;

W przypadku stwierdzenia przez pracownika socjalnego marnotrawienia przyznanych świadczeń, ich celowego niszczenia lub korzystania w sposób niezgodny z przeznaczeniem bądź marnotrawienia własnych zasobów finansowych może nastąpić ograniczenie świadczeń, odmowa ich przyznania albo przyznanie w formie świadczenia niepieniężnego.

Powody przyznania pomocy w 2016r.:

POWODY PRYZNANIA POMOCY	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	117	440
Potrzeba ochrony macierzyństwa	59	332
w tym: wielodzietność	56	318
Bezrobocie	56	203
Niepełnosprawność	91	256
Długotrwała lub ciężka choroba	125	441
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	42	181
w tym: rodziny niepełne	21	72
rodziny wielodzietne	11	67
Przemoc w rodzinie	8	34
Alkoholizm	13	36
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1
Zdarzenie losowe	1	3
Sytuacja kryzysowa	15	62

Źródło: sprawozdanie roczne MPIPS03

Rodzaje świadczeń zgodnie z ustawą o pomocy społecznej w 2016r.:

Lp.	Rodzaj świadczenia	Kwota dotacji	Środki własne	Razem dotacja i środki własne
1.	Opłata za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	0	69 589,06	69 589,06
2.	Zasiłki stałe	143 059,31	0	143 059,31
3.	Zasiłki okresowe	92 756,42	0	92 756,42
4.	Zasiłki celowe z tego:	0	46 804,00	46 804,00
	• zasiłki celowe specjalne	0	15 904,00	15 904,00
5.	Pomoc rzeczowa	0	2 179,83	2 179,83
6.	Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w tym:	144 671,00	83 078,84	227 749,84
	• dożywianie uczniów	34 671,00	29 948,84	64 619,84
	• zasiłki celowe na zakup żywności	109 240,00	33 280,00	142 520,00
	• pomoc rzeczowa w postaci artykułów żywnościowych	760,00	500,00	1 260,00
	• dowóz posiłków do szkół i przedszkoli	0	19 350,00	19 350,00
7.	Usługi opiekuńcze	0	6 825,65	6 825,65
8.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	15 876,00	0	15 876,00
9.	Sprawienie pogrzebu	0	2 760,00	2 760,00

źródło: opracowanie własne

Liczba rodzin i osób objętych niżej wymienioną pomocą w 2016r.:

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłek stały	31	31	41
Zasiłek okresowy	47	47	1829
Posiłek	231	109	526
Usługi opiekuńcze	4	4	4
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	1	4
Zasiłki celowe i w naturze	209	120	439
Opłata za pobyt w domu pomocy społecznej	5	5	5

Źródło: sprawozdanie roczne MPiPS03

GOPS udziela pomocy w postaci pracy socjalnej tj. m.in.

- pomoc w wypełnianiu i interpretacji różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych,
- uczenie racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami,
- współpraca z asystentami rodziny,
- pomoc w wyszukiwaniu ofert pracy, poradnictwa dotyczącego rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- pomoc w wypełnianiu kwestionariusza osobowego, podania o pracę,
- pomoc w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania renty z ZUS, KRUS,

- kierowanie osób o ustalenie stopnia niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Mielcu,
- udzielanie pomocy klientom w samodzielnym rozwiązywaniu ich problemów,
- uświadamianie klientom skutków choroby alkoholowej,
- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
- informowanie osób dotkniętych przemocą w rodzinie o przysługujących im prawach oraz formach pomocy,
- motywowanie osób dotkniętych przemocą w rodzinie do skorzystania z pomocy specjalistycznej,
- prowadzenie rozmów z osobami stosującymi przemoc dotyczących skutków ich postępowania oraz motywowanie ich do uczestniczenia w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym,
- odwiedzanie osób starszych, samotnych,
- organizowanie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, pomocy ze strony rodziny, sąsiadów dla osób samotnych, niepełnosprawnych,
- pośredniczenie w organizowaniu badań mammograficznych i cytologicznych na terenie gminy we współpracy z Fundacją SOS,
- utrzymywanie ścisłej współpracy z kuratorami, częste odwiedziny w rodzinach,
- pomoc w organizacji pogrzebu,
- pomoc w zorganizowaniu opłatka dla osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych,
- organizowanie zbiórki odzieży używanej, artykułów żywnościowych i środków czystości, zabawek dla dzieci, artykułów szkolnych,
- pomoc w uzyskaniu artykułów żywnościowych w ramach programu POPŻ FEAD,
- pośredniczenie w przekazywaniu mebli, sprzętu AGD itp. między klientami a darczyńcami.

Pracę socjalną można prowadzić w oparciu o kontrakt socjalny. Zgodnie z art. 108 ustawy o pomocy społecznej „W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu”. Kontrakt socjalny jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2016r. w Ośrodku zostały zawarte 24 kontrakty socjalne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizując zadania pomocy społecznej współpracuj z różnymi instytucjami i specjalistami m.in.:

- Ośrodek Zdrowia - współpraca z pielęgniarkami środowiskowymi i lekarzami w zakresie osób samotnych, przewlekle chorych, niepełnosprawnych, dotyczy m.in. wizyt domowych u klientów pomocy społecznej, pomoc w wypełnianiu i kompletowaniu dokumentów,
- Kuratorzy sądowi i społeczni - dotyczy funkcjonowania kilku rodzin z terenu gminy, wspólne działania na rzecz osób wymagających pomocy,
- Dyrektorzy szkół i nauczyciele - dotyczy dożywiania uczniów i funkcjonowania ich w szkole, organizowania wycieczek, zakupu podręczników i niezbędnego wyposażenia ucznia,
- Pedagog szkolny - dotyczy pomocy dla dzieci z rodzin z problemami wychowawczymi, problemami w nauce oraz dla dzieci z rodzin wielodzietnych i niepełnych,
- Kuratorium Oświaty - dotyczy kolonii dla dzieci z rodzin wielodzietnych, rodzin o niskich dochodach, wypłaty stypendiów i zasiłków szkolnych,
- Zespół Prewencji, Policja - ścisła współpraca dotycząca pomocy rodzinom uwikłanym w problem przemocy, w okresie zimowym wspólna interwencja u osób zagrożonych utratą zdrowia i życia z powodu niewłaściwych warunków mieszkaniowych,
- Radni i sołtysi - działania na rzecz osób samotnych, starszych, niepełnosprawnych, bieżąca współpraca dotycząca funkcjonowania rodzin z ich terenu,
- Urząd Gminy i Powiatowy Urząd Pracy - w sprawie zatrudnienia bezrobotnych klientów pomocy społecznej,
- PCPR w Mielcu - pomoc w uzupełnieniu dokumentów na Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, spraw związanych z turnusami rehabilitacyjnymi, dofinansowaniem zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz dopłat do remontów mieszkań dla osób niepełnosprawnych, przekazywanie informacji klientom o organizowanych szkoleniach,
- ZUS, KRUS - dotyczy uzyskania świadczeń emerytalnych, rentowych, chorobowych, ubezpieczenia itp.
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - pomoc w rozwiązywaniu różnych problemów zwłaszcza w rodzinach z problemem alkoholowym i przemocą,
- Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze – pomoc w rozwiązywaniu problemów w rodzinach, w których występuje zjawisko przemocy, realizacja indywidualnego planu pomocy rodzinie,
- Zespół Opieki Zdrowotnej w Mielcu - pomoc w kompletowaniu dokumentacji do Zakładu Pielęgnacyjno – Opiekuńczego, współpraca z pracownikiem socjalnym szpitala dot. m.in. zapewnienia opieki podopiecznego po szpitalu i nawiązania kontaktów z najbliższą rodziną,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Mielcu i Pniu - dot. uczestnictwa mieszkańców gminy w zajęciach,
- Zakład Usług Wodnych, Zakład Energetyczny - sprawa zadłużenia klientów pomocy społecznej – uregulowanie zaległości,

- Podkarpackie Stowarzyszenie Wspierania Bezrobotnych w Mielcu – dotyczy pomocy w postaci artykułów spożywczych dla najuboższych rodzin,
- Firma Europa w zakresie pozyskiwania środków czystości, przyborów szkolnych, zabawek, pościeli.

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w 2016r.:

	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM	458	189	677
w tym:			
świadczenia pieniężne	235	135	460
świadczenia niepieniężne	242	119	540
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1	1	4
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	457	188	673
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej – ogółem	X	304	938
w tym:			
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	115	261

Źródło: sprawozdanie roczne MPiPS03

1.2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Dnia 19 lutego 2016r. Uchwałą Nr XVII/76/2016 Rady Gminy Wadowice Górne został uchwalony Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy

w Rodzinie na lata 2016-2017. Dnia 06 czerwca 2011r. Zarządzeniem Nr 48/2011 Wójta Gminy Wadowice Górne został powołany Gminny Zespół Interdyscyplinarny, w którego skład wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej oraz kurator sądowy. Przewodniczącą zespołu jest pracownik socjalny Aneta Midura.

Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę organizacyjno – techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

W 2016r. odbyło się 8 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszyscy pracownicy socjalni uczestniczą w pracach grup roboczych, które pracują zarówno z ofiarą jak i sprawcą przemocy. W 2016r. w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie pracowało 17 grup roboczych.

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych utworzony jest Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2016r. z porad w/w Punktu skorzystało 42 osoby.

Szczegółowe informacje dotyczące realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie zostaną przedstawione w odrębnym sprawozdaniu.

1.3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

Zgodnie z art. 8 ust. 1 rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie.

W celu realizacji zapisów ustawy w 2016r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych zatrudnionych było na umowę zlecenie dwóch asystentów rodziny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej starał się o refundację poniesionych kosztów na zatrudnienie z programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2016, w związku z czym gmina nie ponosiła kosztów na zatrudnienie asystentów rodziny.

Wsparciem ze strony asystenta rodziny zostało objętych 13 rodzin w których jest 36 dzieci:

- I. Asystent pracował od I 2016r. do III 2016r.
- II. Asystent pracował od I 2016r. do XII 2016r.

Koszty związane z zatrudnieniem asystenta rodziny w 2016r.:

I asystent - 3 063,31 zł

II asystent - 17 386,49 zł

Razem: 20 449,80 zł

W GOPS od 01 stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016r. na umowę zlecenie zatrudniony był psycholog. W 2016r. przeprowadzonych było 168 konsultacji psychologicznych w ciągu 147 godzin pracy. Wsparciem objętych było 57 osób w 39 rodzinach.

Koszty związane z zatrudnieniem psychologa wyniosły: 8 820,00zł (środki własne)

Na podstawie orzeczenia Sądu Rejonowego w Mielcu Wydział III Rodzinny i Nieletnich dwoje dzieci z terenu Gminy Wadowice Górne zostało umieszczone w pieczy zastępczej:

- jedno dziecko od 18.07.2014r. w Domu dla Dzieci w Skopaniu
- drugie dziecko od 10.11.2015r. w Domu Dziecka „Moja Rodzina” w Prałkowcach

W 2016r. opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosła 21 016,60zł

w tym:

- Dom dla Dzieci w Skopaniu – 16 010,53zł
- Dom Dziecka „Moja Rodzina” w Prałkowcach – 5 006,07zł

Szczegółowe informacje dotyczące realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i realizacji 3-letniego programu wspierania rodziny zostaną przedstawione w odrębnym sprawozdaniu.

1.4. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych realizuje zadanie związane z pokryciem kosztów udzielenia edukacyjnej pomocy stypendialnej dla uczniów o charakterze socjalnym, zgodnie z art. 90d i art. 90e ustawy o systemie oświaty – **stypendia i zasiłki szkolne**.

Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Miesięczna wysokość dochodu netto w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być wyższa niż 514,00zł na osobę. Stypendium szkolne wypłacane jest po okazaniu rachunków związanych z poniesionymi kosztami na edukację ucznia.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

Ogółem w 2016r. na pomoc stypendialną dla uczniów o charakterze socjalnym wykorzystana została kwota **109 348,69 zł** w tym:

- dotacja z budżetu państwa wynosiła: **87 478,95 zł**
- środki własne gminy: **21 869,74 zł**

Od stycznia do czerwca 2016r. pomoc w postaci:

- stypendium szkolnego otrzymało **196 uczniów na łączną kwotę 59 670,71zł**
- zasiłku szkolnego otrzymało **4 uczniów na kwotę 1 800 zł**

Od września do grudnia 2016r. z pomocy w postaci:

- stypendium szkolnego otrzymało **138 uczniów na łączną kwotę 45 724,98 zł**
- zasiłku szkolnego otrzymało **7 uczniów na łączną kwotę 2 153,00 zł**

1.5. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:

Zgodnie z art. 7 ust. 4 w/w ustawy do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe wynikające z art. 8 ustawy o pomocy społecznej.

Decyzje wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy a w przypadku stanu nagłego na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej. Prawo do w/w świadczenia przysługuje na okres 90 dni.

Ponadto zgodnie z art. 66 ust. 1 w/w ustawy obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają:

- osoby pobierające zasiłek stały z pomocy społecznej niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, przyznane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, przyznane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- osoby pobierające zasiłek dla opiekuna, przyznany na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Za w/w osoby opłacana jest składka zdrowotna za okres od dnia przyznania świadczenia do dnia utraty prawa do ich pobierania.

W 2016r. opłacone były składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające:

- **zasiłek stały** - 12 670,60 zł (dla 24 osób)
- **specjalny zasiłek opiekuńczy** - 938,27 zł (dla 3 osób)
- **świadczenie pielęgnacyjne** - 8 073,00 zł (dla 6 osób)
- **zasiłek dla opiekuna** - 1 123,20 zł (dla 2 osób)

1.6. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych

Zgodnie z art. 6 w/w ustawy za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna wójt, burmistrz lub prezydent miasta opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości odpowiednio:

- 1) świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługujących na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych,
 - 2) zasiłku dla opiekuna przysługującego na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
- przez okres niezbędny do uzyskania 25-letniego okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego) jeżeli nie podlega ona obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu na podstawie ustawy lub na podstawie odrębnych przepisów.

W 2016r. opłacone były składki emerytalno-rentowe za osoby pobierające:

- **świadczenia pielęgnacyjne w wysokości** - 81 248,23 zł (dla 19 osób)
- **zasiłki dla opiekunów w wysokości** - 13 308,31zł (dla 8 osób)
- **specjalny zasiłek opiekuńczy** - 8 110,48zł (dla 6 osób)

1.7. Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Według art. 49 w/w ustawy bezrobotny korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej jest osobą będącą w szczególnej sytuacji na rynku pracy i przysługuje mu pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych.

Do zadań własnych gminy należy współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej bezrobotnych.

Zgodnie z art. 73a. na wniosek gminy starosta może skierować bezrobotnego bez prawa do zasiłku korzystającego ze świadczeń z pomocy społecznej do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy, w której bezrobotny zamieszkuje lub przebywa, w wymiarze do 10 godzin w tygodniu. Bezrobotnemu przysługuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 6 zł za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych, które podlega waloryzacji. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu.

Z Powiatowym Urzędem Pracy w Mielcu zostało zawarte porozumienie dotyczące zasad współpracy w zasadzie procedur postępowania z osobami, które są zarejestrowane w PUP Mielec i jednocześnie korzystają z pomocy GOPS, a także w zakresie wymiany informacji dotyczącej osób bezrobotnych.

Ponadto zostało zawarte porozumienie dotyczące korzystania z Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI), dotyczące sposobu wymiany informacji między instytucjami.

1.8. Ustawa o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego

Zgodnie z art. 19b ustalenie prawa i wypłata pomocy pieniężnej należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę. Pomoc pieniężna przyznawana jest na wniosek zainteresowanej osoby.

W 2016r. wnioski wraz z niezbędnymi dokumentami były wysyłane przez klientów bezpośrednio do Kierownika Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie.

1.9. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Zgodnie z w/w ustawą pracownicy socjalni udzielają osobom uzależnionym i członkom ich rodzin pomocy w postaci:

- udzielania informacji o możliwości złożenia wniosku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania wobec osoby nadużywającej alkoholu;
- uświadamiania o negatywnych skutkach nadużywania alkoholu;
- motywowania do utrzymania abstynencji;
- motywowania i zobowiązywania do podjęcia leczenia odwykowego;
- informowania o możliwości podjęcia leczenia uzależnienia od alkoholu.

W przypadku powzięcia informacji, że osoba nadużywa alkoholu, jej zachowanie zaburza funkcjonowanie rodziny lub otoczenia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych może wystąpić z wnioskiem do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wszczęcie postępowania wobec tej osoby.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach współpracy z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przekazuje informacje o osobie nadużywającej alkoholu i jej środowisku.

Osoby nadużywające alkoholu korzystają z wsparcia w placówkach znajdujących się na terenie powiatu mieleckiego tj.:

- **Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień przy Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Wadowicach Górnych;**
- **Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu, ul. Żeromskiego 22** jest niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej, w którym funkcjonuje:
 - **Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia**
 - **Oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu**
- **Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień - Mielec, ul. Chopina 8, w którym działają grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu:**
 - **Grupa AL ANON "Odnowa"**
 - **Grupa AA "Nadzieja"**
 - **Grupa AA „Opoka”**

1.10. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego

Dwie osoby z terenu Gminy Wadowice Górne na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Mielcu zostały umieszczona w Domu Pomocy Społecznej dla osób psychicznie chorych.

W 2016r. odpłatność za pobyt w/w osób w DPS wyniosła 38 977,20 zł – finansowana z środków własnych gminy.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych w związku z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego jedno dziecko z terenu Gminy objęte jest specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania (3 godz. dziennie przez 5 dni w tygodniu).

W 2016r. na specjalistyczne usługi opiekuńcze została wydatkowana kwota 15 876,00zł

2. ŚWIADCZENIA RODZINNE

2.1. Ustawa o świadczeniach rodzinnych

ZASIŁEK RODZINNY

Przysługuje do ukończenia przez dziecko 18-go roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21-go roku życia, albo 24-go roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

**Wysokości zasiłku rodzinnego uzależniona jest od wieku dziecka tj:
w okresie od 01.11.2015r. do 31.10.2016r.:**

- na dziecko w wieku do ukończenia 5 lat – 89,00 zł miesięcznie;
- na dziecko w wieku od 5 do 18 roku życia – 118,00 zł miesięcznie;
- na dziecko w wieku od 18 do 24 roku życia – 129,00 zł miesięcznie.

**Wysokości zasiłku rodzinnego uzależniona jest od wieku dziecka tj:
w okresie od 01.11.2016r. do 31.10.2017r.:**

- na dziecko w wieku do ukończenia 5 lat – 95,00 zł miesięcznie;
- na dziecko w wieku 5 do 18 roku życia – 124,00 zł miesięcznie;
- na dziecko w wieku od 18 do 24 roku życia – 135,00 zł miesięcznie.

DO ZASIŁKU RODZINNEGO PRZYSŁUGUJĄ DODATKI Z TYTUŁU (art. 8):

- urodzenia dziecka;
- korzystania z urlopu wychowawczego;
- samotnego wychowywania dziecka;
- dodatek z tytułu wielodzietności;
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- rozpoczęcia roku szkolnego;
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Dodatek z tytułu urodzenia dziecka

Przysługuje opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną.

Dodatek przysługuje w wysokości **1 000,00 zł jednorazowo**.

Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego

przysługuje uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres:

- 1) 24 miesiący kalendarzowych;
- 2) 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;
- 3) 72 miesiący kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługuje w wysokości **400,00 zł miesięcznie**.

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka

Przysługuje opiekunowi jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ:

- 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznan;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją.

Dodatek przysługuje w wysokości **193,00 zł miesięcznie** na dziecko, nie więcej jednak niż **386,00 zł miesięcznie** na wszystkie dzieci.

W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o **80,00 zł miesięcznie** na dziecko, nie więcej jednak niż o **160,00 zł miesięcznie** na wszystkie dzieci.

Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Przysługuje na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

Dodatek przysługuje w wysokości **95,00 zł miesięcznie**.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka

Przysługuje na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- 1) do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- 2) powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości:

- 1) **90,00 zł miesięcznie** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) **110,00 zł miesięcznie** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

Przysługuje na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem nowego roku szkolnego i rocznego przygotowania przedszkolnego.

Dodatek przysługuje raz w roku, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego, w wysokości **100,00 zł jednorazowo** na dziecko.

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

Przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego:

- 1) w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej - w wysokości **113,00 zł miesięcznie** na dziecko albo
- 2) w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej - w wysokości **69,00 zł miesięcznie** na dziecko.

Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty:

- **674,00zł miesięcznie;**
- **764,00zł miesięcznie** gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności,

Dochody przyjmuje się z roku poprzedzającego okres zasiłkowy, przy uwzględnieniu dochodu uzyskanego i utraconego.

Dochód z 1 ha przeliczeniowego gospodarstwa rolnego wynosi 164,58 zł miesięcznie.

JEDNORAZOWA ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA (tzw. becikowe)

Przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu .

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną,

opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego - w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wniosek złożony po terminie organ właściwy pozostawia bez rozpoznania. Jednorazowa zapomoga przysługuje w wysokości **1 000,00 zł**, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę **nie przekracza kwoty 1922,00 zł**

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE:

- zasiłek pielęgnacyjny
- specjalny zasiłek opiekuńczy
- świadczenie pielęgnacyjne

Zasiłek pielęgnacyjny

Przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Przysługuje:

- 1) niepełnosprawnemu dziecku;
- 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16-go roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) osobie, która ukończyła 75 lat.
- 4) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16-go roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21-go roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości **153,00 zł miesięcznie**.

Wypłata zasiłku nie jest uzależniona od dochodu.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

Przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną lub innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej

egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- 1) nie później niż do ukończenia 18-go roku życia lub
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25-go roku życia.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego zmienia się w kolejnych latach:

- 620,00 zł - do 30.04.2014r.
- 800,00 zł - od 01.05.2014r. do 31.12.2014r.
- 1 200,00 zł - od 01.01.2015r. do 31.12.2015r.
- 1 300,00 zł - od 01.01.2016r. do 31.12.2016r.
- 1406,00 zł – od 01.01.2017r. do 31.12.2017r.

Wysokość świadczenia podlega corocznej waloryzacji.

Wyplata świadczenia pielęgnacyjnego nie jest uzależniona od dochodu.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustaw z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788, z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- 1) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- 2) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości **520,00 zł miesięcznie**, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę **nie przekracza 764,00 zł miesięcznie**.

W 2016r. wypłacono 16743 świadczeń rodzinnych i opiekuńczych dla 664 rodzin na łączną kwotę: **2 687 650,20 zł w tym:**

- **zasiłki rodzinne z dodatkami: 1 434 720,20 zł**
- **świadczenia opiekuńcze: 1 051 495,20 zł**
- **jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka: 71 000,00zł**
- **świadczenia rodzicielskie: 130 434,80zł**

Zwroty za nienależnie pobrane świadczenia wyniosły 1 108,00 zł

Świadczenia rodzinne i opiekuńcze:

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczenia	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
Zasiłki rodzinne	846	972 686,46	408	1646	861
Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:	745	463 335,46	357	1510	808
- urodzenia dziecka	47	43 441,39	45	196	103
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	19	47 190,69	19	75	37
- samotnego wychowywania dziecka	9	17 384,00	6	21	14
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	45	44 950,90	37	173	100
- rozpoczęcia roku szkolnego	589	52 837,33	298	1321	726
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	218	93 061,77	149	664	378
- wychowywania w rodzinie wielodzietnej	173	164 469,38	114	634	405
Zasiłki pielęgnacyjne	224	375 768,00	220	X	X
Świadczenia pielęgnacyjne	26	401 128,90	26	65	29
Specjalny zasiłek opiekuńczy	18	95 562,30	18	66	18
Zasiłek dla opiekuna	23	178 533,30	32	64	0
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	71	71 000,00	71	284	142
Świadczenia rodzicielskie	23	130 434,80	21	X	X
Razem	1105	2 687 650,20	664	2019	922

Źródło: sprawozdanie roczne

2.2. Ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów

Dnia 15.05.2014r. weszła w życie ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, którzy utracili prawo do świadczenia pielęgnacyjnego od 01.07.2013r. W/w ustawa zakłada wypłatę zarówno bieżących jak i zaległych środków (wraz z ustawowymi odsetkami do dnia wejścia w życie ustawy) tym opiekunom, którzy do 30.06.2013r. spełniali warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu z 31.12.2012r.

Celem ustawy była realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013r. (sygn. akt K 27/13), w którym Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548) jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w kwocie **520,00 zł miesięcznie** był przyznawany niezależnie od dochodu.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna organ właściwy ustalający prawo do świadczeń pielęgnacyjnych wszczynął na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek dla opiekuna. Wniosek można było składać maksymalnie w terminie 4 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 15 września 2014 r.

2.3. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia będą więc między innymi bezrobotni, studenci, rolnicy (w KRUS), a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie będą pobierały zasiłku macierzyńskiego będą mogły ubiegać się o świadczenie rodzicielskie. Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce, ojcu (w przypadku skrócenia okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego na wniosek matki, śmierci matki, lub porzucenia dziecka przez matkę), opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej lub osobie, która przysposobiła dziecko.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres 52 tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie okres ten jest wydłużany. Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1 000,00 zł miesięcznie niezależnie od dochodu.

Świadczenie rodzicielskie nie przysługuje, jeżeli co najmniej jeden z rodziców dziecka otrzymują zasiłek macierzyński lub uposażenie za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego okres urlopu rodzicielskiego.

W 2016r. wypłacono 145 świadczeń rodzicielskich dla 23 osób w łącznej kwocie 130 434,80 zł

2.4. „Złotówka za złotówkę”

Od 1 stycznia 2016 r. możliwe jest otrzymanie świadczeń rodzinnych w przypadku przekroczenia dochodu, zmiana art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, wprowadza zasadę „złotówka za złotówkę”. Dzięki niej przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami nie będzie automatycznie oznaczało utraty świadczenia.

Dla rodzin, które od 1 stycznia 2016 r. złożą wnioski o ustalenie prawa do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami i przekroczą próg dochodowy (674 zł na osobę w rodzinie lub 764 zł dla rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem), dzięki wprowadzeniu zasady „złotówka za złotówkę” ich świadczenia będą stopniowo obniżane wraz ze wzrostem dochodów. Obecnie za każde przekroczenie progu o 1 zł, łączna kwota świadczeń przysługujących rodzinie będzie pomniejszana o 1 zł. Świadczenia zostaną wypłacone, gdy kwota do wypłaty po zastosowaniu mechanizmu „złotówka za złotówkę” będzie nie niższa niż 20,00 zł.

Nowe przepisy dotyczą zasiłku rodzinnego i dodatków do niego z tytułu: urodzenia dziecka, samotnego wychowywania dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.

W 2016r. w ramach mechanizmu złotówka za złotówkę wypłacono 498 świadczeń na kwotę 41 441,79 zł.

3. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

3.1. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu w/w ustawy oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości ustalonej w wyroku sądu, nie więcej jednak niż 500 zł na jedną osobę.

Przy ustaleniu uprawnienia do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć **725,00 zł**

W 2016r. wypłacono 316 świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla 31 osób spośród 19 rodzin w kwocie 125 980,00zł

3.2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Kolejnym zadaniem jakie jest realizowane w Ośrodku Pomocy Społecznej jest postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego organ właściwy wierzyciela „z urzędu” występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika (oznacza to urząd gminy lub ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego) o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Po otrzymaniu w/w wniosku, organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn nie łożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odmowy złożenia oświadczenia majątkowego oraz odmowy podjęcia prac, w ramach aktywizacji zawodowej, uchylania się od nich lub odmowy zarejestrowania się w PUP-y, organ właściwy dłużnika:

- składa wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t. j. Dz. U. Z 2016 poz. 1137 z późn. zm.)
- kieruje wnioski do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do alimentów, łącznie z ustawowymi odsetkami.

W 2016r. przeprowadzano postępowania wobec 10 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. Ponadto wysłano pisma o wszczęcie postępowania wobec 12 dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie innych gmin.

W wyniku w/w postępowań odzyskano 51 793,74 zł należności z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego z tego:

- na rzecz wierzyciela tj. Gminy Wadowice Górne - 12 939,14 zł

- na rzecz budżetu państwa - 19 445,80 zł
- na odsetki przekazywane do budżetu państwa - 19 408 ,80 zł

4. KARTA DUŻEJ RODZINY

Realizacja zadań gminy związanych z przyznaniem Karty Dużej Rodziny należy do zadań z zakresu administracji rządowej.

Karta Dużej Rodziny przyznawana jest rodzinie, która utrzymuje przynajmniej troje dzieci. Dotyczy to także rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Karta jest wydawana bezpłatnie każdemu członkowi rodziny na podstawie złożonego wniosku, bez względu na dochód.

Karta jest przyznawana:

- 1) rodzicom na czas nieokreślony;
- 2) dzieciom do ukończenia 18 lub 25 roku życia, jeśli uczą się jeszcze w szkole lub studiują;
- 3) dziecku legitymującemu się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, w wieku powyżej 18 roku życia - na okres ważności orzeczenia;

Zmiana danych zawartych w Karcie oraz zmiana miejsca zamieszkania wymaga przyznania nowej Karty.

W przypadku utraty Karty, kradzieży lub zgubienia, na wniosek członka rodziny może być wydany duplikat Karty. Koszt wydania duplikatu wynosi 9,21zł.

Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze będą mieli możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Wykaz podmiotów oferujących uprawnienia rodzinom wielodzietnym na podstawie Karty Dużej Rodziny znajduje się na stronie internetowej rodzina.gov.pl.

Koszt realizacji ustawy przez gminę za obsługę zadań gminy związanych z przyznaniem Karty wynosi 13,40 zł za jedną rodzinę wielodzietną w gminie. W przypadku gdy po przyznaniu Kart członkom rodziny wielodzietnej nastąpiła zmiana w liczbie członków rodziny wielodzietnej skutkująca koniecznością przyznania kolejnej Karty lub w przypadku przyznania nowej Karty członkowi rodziny wielodzietnej, który był już posiadaczem Karty, koszt realizacji ustawy przez gminę wynosi 2,68 zł za przyznanie Karty. Koszt realizacji ustawy przez gminę za wydanie duplikatu Karty wynosi 1,34 zł.

W 2016r. złożono 13 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny dla 65 osób.

Koszt realizacji ustawy w 2016r. wyniósł 163,48zł.

5. ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości **500,00 zł miesięcznie na dziecko** w rodzinie, do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko (czyli dziecko jedyne, lub dziecko najstarsze), jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **800,00 zł**. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty **1 200,00 zł**. Natomiast na drugie i kolejne dziecko w rodzinie świadczenie wychowawcze przysługuje niezależnie od dochodu.

Pierwszy okres, na który ustalane jest prawo do świadczenia wychowawczego, rozpoczyna się 1 kwietnia 2016r. i kończy się dnia 30 września 2017r. Rokiem kalendarzowym, z którego dochody stanowią podstawę ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na w/w okres, jest rok kalendarzowy 2014. Prawo do świadczenia ustala się z uwzględnieniem określonych ustawą przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu.

W 2016r. na terenie Gminy Wadowice Górne było 1 751 dzieci do 18-go roku życia.

Od kwietnia 2016r. do grudnia 2016r. złożonych było 722 wnioski.

Liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzja świadczenia	Liczba rodzin	Kwota świadczeń
Świadczenia wychowawcze w tym:	1 084	641	4 630 0008,80
na 1 dziecko	436	386	1 431 404,20
na 2 dzieci	465	231	1 718 119,40
na 3 dzieci	264	88	955 609,60
na 4 dzieci	102	25	362 746,50
na 5 dzieci	20	4	42 242,00
na 6 dzieci i więcej	29	4	119 887,10

źródło: opracowanie własne

V. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia wykaz potrzeb w tym zakresie. Przy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej szczególną uwagę zwracamy na działania ukierunkowane na ochronę i polepszenie warunków życia najłabszych grup społecznych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz na tworzenie warunków umożliwiających im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

W związku z powyższym przedstawiam potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

Na terenie naszej gminy wzrasta liczba osób starszych, samotnych, schorowanych. Coraz więcej osób wymaga całodobowej opieki w miejscu ich zamieszkania lub umieszczenia w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Problemem jest, że nie ma osób, które mogłyby zapewnić im opiekę. Coraz częściej zdarza się, że rodzina nie poczuwa się do obowiązku sprawowania opieki zrzucając ten obowiązek na instytucje lub z różnych przyczyn nie ma możliwości zorganizowania opieki w miejscu zamieszkania osoby starszej. Ponadto wzrasta liczba osób niepełnosprawnych, które nie nabyły uprawnień do żadnych świadczeń i nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku, przeważnie są to osoby młode i samotne, w większości nadużywające alkoholu. Wzrasta także liczba osób, które uzyskały wiek emerytalny i nie nabyły uprawnień do emerytury.

W przypadku kiedy osoba nie jest w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku, a usługi opiekuńcze są niewystarczające zachodzi potrzeba kierowania jej do domu pomocy społecznej. Zgodnie z treścią art. 60 ustawy o pomocy społecznej pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca. Osobę, kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej. Najbliższy Dom Pomocy Społecznej znajduje się w Mielcu, gdzie średni koszt utrzymania mieszkańca od 01.03.2017r. wynosi **2 995,00 zł.**

Stosownie do zapisu art. 61 ustawy o pomocy społecznej obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi, zgodnie z umową zawartą z Kierownikiem OPS ustalającą wysokość ponoszonej przez nich opłaty;
- opłatę mogą wnosić także osoby nie wymienione wyżej.
- gmina, z której osoba została skierowana do DPS w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w DPS, a opłatami wnoszonymi przez osoby w/w.

Przykładowa kalkulacja:

1. Osoba wymagająca skierowania do DPS której miesięczny dochód wynosi **634,00 zł** miesięcznie (zasiłek stały 481,00 zł i zasiłek pielęgnacyjny 153,00zł)

miesięczna opłata mieszkańca: 443,80 zł (tj. 70% dochodu tej osoby)

miesięczna opłata gminy: 2 551,20 zł (2 551,20 zł x 12 miesięcy = 30 614,40 zł rocznie za jedną osobę).

2. Osoba wymagająca skierowania do DPS której źródłem utrzymania jest emerytura rolnicza wraz z dodatkiem pielęgnacyjnym (około 1 100 zł)

miesięczna opłata mieszkańca: 770,00 zł

miesięczna opłata gminy: 2 225,00 zł (2 225,00 zł x 12 miesięcy = 26 700 zł rocznie za jedną osobę).

Aktualnie w DPS znajdują się 4 osoby (jedna w DPS dla osób psychicznie chorych, gdzie koszt utrzymania w 2017r. wynosi 3 256,50 miesięcznie, trzy osoby w DPS w Mielcu dla osób starszych i niepełnosprawnych fizycznie).

Z rozeznaczonych potrzeb na dzień dzisiejszy do umieszczenia w DPS kwalifikowałoby się 5 kolejnych osób w tym jedna do DPS dla osób psychicznie chorych.

Gmina organizuje osobom starszym i niepełnosprawnym opiekę w postaci usług opiekuńczych, pomocy rodziny czy sąsiadów. Z każdym rokiem będzie zwiększać się liczba osób, które wymagać będą całodobowej opieki i wtedy konieczne będzie umieszczenie ich w Domu Pomocy Społecznej.

O pomoc finansową coraz częściej zgłaszają się osoby starsze, którym nie wystarcza środków finansowych na leczenie oraz ze swoich świadczeń nie są w stanie wygospodarować środków na zakup opału na zimę.

Pomoc społeczna to nie tylko kompletowanie dokumentów i wypłata zasiłków, ale także szereg innych zadań, które muszą wypełniać pracownicy socjalni. Pracownicy socjalni prowadzą także szeroko rozumianą pracę socjalną z osobami korzystającymi z pomocy OPS i nie tylko. Z każdym rokiem zwiększa się ilość zadań, które realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Coraz częściej osoby zgłaszają się do Ośrodka Pomocy Społecznej nie tylko ze względu na trudną sytuację materialną. Problemy jakie najczęściej zgłaszają to przemoc w rodzinie, konflikty w rodzinie, konflikty sąsiedzkie itp.

Klientami pomocy społecznej są także osoby, które są niezaradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym także w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Takie osoby wymagają dodatkowego wsparcia, w tym także pomocy asystenta rodziny.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wadowicach Górnych utworzony został Punkt Poradnictwa Psychologicznego, w ramach którego zatrudniony jest psycholog na umowę zlecenie. Funkcjonowanie takiego punktu na terenie naszej gminy jest bardzo potrzebne, ponieważ jak się okazuje coraz więcej osób wymaga wsparcia w/w specjalisty. Klienci poszukują pomocy w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, wychowawczych, czy szkolnych. Oczekują oni wsparcia i wskazówek do radzenia sobie z problemami. W wielu przypadkach sam pracownik socjalny jest bezradny w rozwiązaniu problemów osoby czy rodziny i konieczne jest wsparcie psychologa. Praca z rodziną przynosi wtedy większe efekty i jest o wiele skuteczniejsza. Wzrasta liczba osób korzystających z usług punktu poradnictwa psychologicznego co świadczy o potrzebie kontynuacji tego typu wsparcia na terenie Gminy Wadowice Górne w kolejnych latach.

Wymagania spowodowane licznymi zmianami prawa w zakresie realizacji działań Ośrodka, oraz ciągle przybywające zadania powodują konieczność stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników. Skomplikowane procedury, ciągle zmieniające się przepisy i ogrom zadań realizowanych przez pracowników powoduje konieczność zatrudnienia w GOPS prawnika.

Niezwykle cenna jest także współpraca pracowników socjalnych z przedstawicielami poszczególnych sołectw, gdyż niejednokrotnie posiadają oni wiedzę o osobach, które znajdują się w trudnej sytuacji finansowej czy rodzinnej i wymagają pomocy OPS. GOPS współpracuje także z innymi instytucjami i jak do tej pory przebiega ona pozytywnie.

Dużym utrudnieniem w pracy ośrodka jest brak oddzielnego pomieszczenia przeznaczonego na posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego, grup roboczych, czy rozmów z klientami. Te pomieszczenia pozwalałyby na zapewnienie warunków gwarantujących swobodę wypowiedzi, poszanowanie godności i prywatności osób korzystających ze wsparcia. Celowym byłoby też wygospodarowanie pomieszczenia z przeznaczeniem na zbiórkę i wydawanie odzieży, obuwia, środków czystości, art. szkolnych itp.

Od 01.01.2017r. GOPS realizuje nowe zadania wynikające z ustawy z 04 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, co wiązać się będzie nie tylko z przeszkoleniem pracowników, ale też z zatrudnieniem asystenta rodziny, który będzie stanowił kluczowe wsparcie dla kobiet w ciąży i ich rodzin.